

УДК 619:1616.33-008.3.

Ю.Ю. Довгій
кандидат ветеринарних наук
Г.М. Калиновський
доктор ветеринарних наук
І.А. Олійник
студентка ДААУ

ЕФЕКТИВНІСТЬ «БОВИТОКСА» ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ ГОСТРИХ РОЗЛАДІВ ХАРЧОТРАВЛЕННЯ У НОВОНАРОДЖЕНИХ ТЕЛЯТ

Нами встановлено, що ефективним для профілактики гострих розладів харчотравлення у новонароджених телят виявився «БОВИТОКС».

Одноразове застосування його всередину до першої випойки молозива в дозі 40-50 мл зменшує, в порівнянні з контролем, захворюваність телят з гострими розладами харчотравлення майже в 2 рази, перебіг хвороби в тяжкій формі в 5 разів і загибель в 4 рази.

Диспепсією хворіють в основному новонароджені телята і рідше молодняк старшого віку. Шлунково-кишкові захворювання новонароджених телят можуть мати різне походження: незаразні, інфекційні (бактеріальні, вірусні). Не дивлячись на різницю цих захворювань за етіологічними факторами, багато з них мають спільний симптомокомплекс (діарею, дегідратацію і інтоксикацію).

Гострі розлади харчотравлення у новонароджених телят дуже широко розповсюджені в нашій країні і за рубежом. В окремих господарствах промислового типу хворіють всі новонароджені телята, а падіж їх складає 5-30% і більше.

В окремі роки більше 98% новонароджених телят хворіє диспепсією, з них 25% гине до 10-ти денного віку, причому від корів-матерів у віці до 3-5 років загибель телят досягає 35,4-37,6%, 5 років 16,6-19,5% і старші 12-15 років - 11,4-12,6%.

Економічний збиток, спричинений господарству від цього захворювання, виражається в недоотриманні поголів'я тварин, в зниженні енергії росту при відгодівлі і відтворювальній здатності перехворілих тварин, в окремих матеріальних витратах на лікування хворих телят. За розмірами економічного збитку, спричиненого тваринництву багатьох країн, гострі розлади харчотравлення в декілька разів перевищують витрати від заразних захворювань.

Мета нашої роботи - провести ряд досліджень, спрямованих на дослідження терапевтичної оцінки препарату при гострих розладах харчотравлення, гематологічні та біохімічні показники крові у здорових та хворих телят.

Дослідження проводились в період з 1997 по 1998 роки в КСП «Фрунзе» Попільнянського району Житомирської області на здорових і хворих диспепсією телятах чорно-рябої породи віком до 10-ти днів вагою від 23 до 28 кг, в яких відзначали характерні клінічні ознаки диспепсії. Матеріалом для виконання роботи була кров, взята з яремної вени. Кров брали від 45 голів в дві пробірки по 15 мл в кожному від клінічно здорових і хворих (дослідна та контрольна).

Визначення кількості еритроцитів та лейкоцитів у камері із сіткою Горяєва, гемоглобіну на приладі ФЕК-М. Загальний білок сироватки крові визначали рефрактометричним методом на УРФ-22. Резервну лужність крові, каротин у сироватці крові визначали за допомогою фотоелектроколориметра.

Результати досліджень показали, що кількість еритроцитів, вміст гемоглобіну у телят з гострими розладами харчотравлення були достовірно ($P < 0,05$) вище ніж у здорових телят (табл.1).

Показник	Здорові	Хворі
Еритроцити Т/л	6,7±0,03	8,85±0,06
Лейкоцити Г/л	8,10±0,7	11,26±0,3
Гемоглобін г/л	90±1,2	115±1,1

У лейкограмі (табл.2) у хворих телят в порівнянні із здоровими відмічена нейтрофілія і лімфоцитопенія. При чому ці зміни крові більш виражені у новонароджених телят з тяжкою формою гострого розладу харчотравлення.

Зростання ацидозу і токсикозу в організмі хворих диспепсією телят обумовлює розвиток дистрофічних змін в органах і тканинах. Відмічались загальні порушення гемодинаміки (гіперемія, стаз крові, деструктивні зміни стінок капілярів, інволюція тимуса, зменшення числа Т-лімфоцитів в корковій речовині

доль, збільшення В-лімфоцитів кругом адвентиції центральних і пульпаорних артерій селезінки і трансформації їх в плазматичні клітини), що свідчить про присутність антигенів в кровоносній системі і проявлення ознак імунологічного захисту.

Лейкограма			
	Б	-	-
	Е	0,5	0,5
н е й т р о ф і л и	М	-	-
	Ю	0,5	1,0
	П	5,5	4,5
	С	19,5	23,0
	Л	73,5	69,5
	М	0,5	1,5

З (табл.3) видно, що вміст біохімічних показників крові у хворих телят було достовірно нижче ($P < 0,05$), ніж у здорових телят.

Групи телят	Загальний білок, г/л	Кальцій, ммоль/л	Неорганічний фосфор, ммоль/л	Резервна лужність, об% CO_2
Здорові телята	73±09	2,1±0,02	1,61±0,01	48±1,2
Хворі телята	55±1,3	1,57±0,03	1,19±0,03	33±1,2

Для вивчення ефективності «БОВИТОКСА» були відібрані дослідна (45 голів) та контрольна (35 голів) не отримувала препарат.

Застосовували препарат новонародженим телятам всередину в першу годину після народження 1 раз, до прийому молозива, в дозі 40-50 мл, попередньо розкладеного в прокип'ячені флакони.

Ефективність застосування препарату при гострих розладах харчотравлення видно з (табл.4).

Показник	Групи	
	Контрольна (без застосування препарату)	Дослідна (з застосуванням препарату)
Кількість телят в досліді	35	45
Захворіло телят ГРХ	29	21
% захворюваності	87,6	47,5
Захворіло телят в легкій формі	14	18
Захворіло телят в тяжкій формі	15	3
Вимушено забитих та загиблих телят по причині ГРХ	4	1
% до загальної кількості телят в групі	11,4	2,2
% до захворювання телят ГРХ	13,8	4,7

Аналізуючи одержані результати ми прийшли до висновку, що збільшення кількості еритроцитів, лейкоцитів, вмісту гемоглобіну, нейтропенія і лімфоцитопенія обумовлено згущенням крові в результаті обезводнення організму. Одноразове застосування «Бовитокса» всередину до першого випоювання молозива в дозі 40-50 мл є ефективним для профілактики гострих розладів харчотравлення у новонароджених телят при легкій і тяжких формах.

Довгій Юрій Юрійович - кандидат ветеринарних наук, асистент кафедри акушерства і терапії Державної агроєкологічної академії України.

Наукові інтереси: дослідження природної резистентності організму.

Калиновський Григорій Миколайович - доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри акушерства та терапії Державної агроєкологічної академії України.

Наукові інтереси: вплив іонізуючого випромінювання на імунну систему.

Олійник Ірина Анатоліївна, студентка Державної агроєкологічної академії України.

Наукові інтереси: вивчення ефективності препаратів при захворюваннях молодняка.